

4. Кіт Г.Г. Дидактика початкової освіти : практикум / Г.Г. Кіт, О.Б. Петрович, І.В. Карук. – Вінниця : Документ Принт, 2017. – 249 с.

5. Родюк Н.Ю., Лазаренко Н.І., Доті Ч. Інноваційні процеси в розвитку вищої освіти Фінляндії // Молодий вчений. – 2018. – № 5.2 (57.2), травень. – С. 38-41.

6. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

Кулімова Ю.Г.,

кандидат педагогічних наук, асистент кафедри природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ В УМОВАХ НУШ

Сучасні реформаційні освітні процеси в Україні передбачають упровадження компетентнісного підходу, що сприяє «виробленню і розвитку умінь діяти, застосовувати досвід у проблемних умовах. Саме тоді створюються умови для залучення механізмів компетентності – здатності діяти в конкретних ситуаціях і мотивів досягти результату» [3, с. 14-15]. Так, головною відмінністю нової освітньої політики від традиційної є те, що «компетентності дають можливість усунути суперечності між засвоєними теоретичними відомостями та їх використанням для розв'язання конкретних життєвих завдань (наприклад, уміти аналізувати і пояснювати причини та наслідки подій; висловлювати ставлення до вчинків – своїх та інших людей та ін.) [3, с. 14-15].

Однією із ключових компетентностей, якими має оволодіти учень молодшого шкільного віку є громадянська компетентність, що пов'язана з «ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети,

активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях та ін.» [1, с. 2]. Дане тлумачення змісту громадянської освіти дозволяє говорити про її інтегрований характер та необхідність інтеграції у всі навчальні дисципліни, що вивчаються в початковій школі. Відтак, сформувати в учнів громадянську компетентність означає розвинути в них систему особистісних якостей і рис характеру, що є основою специфічного способу мислення та спонукальною силою повсякденних дій, вчинків, поведінки (патріотична самосвідомість, відповідальність, мужність, повага до свого родоводу, традицій та історії, дисциплінованість та ін.) [4].

Ефективна організація громадянського виховання молодших школярів можлива за умови внесення кардинальних змін у процес здійснення професійної підготовки майбутніх учителів школи I ступеня. Так, фахова освіта потребує пошуку нових активних форм та методів, здатних вирішити складне завдання закладання основ громадянського громадянства, формування в учнів уявлення про себе як особистість та громадянина. Процес фахової підготовки учителів початкової школи до формування в учнів громадянської компетентності здійснюється шляхом вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Суспільствознавство». Так, спершу відбувається засвоєння студентами спеціальності «Початкова освіта» теоретичними знаннями. Підвищити ефективність даного процесу дозволить уведення в навчальний процес проблемних лекційно-дискусійних занять та воркшопів. Дана форма роботи дозволить викладачу виконувати роль «фасилітатора», де він «ділиться своїми думками та здобутим досвідом, а також ініціює дискусії та обмін думками з допомогою залучення учасників до обговорення пропонованої проблематики. Останнім часом користуються популярністю ігрові воркшопи, що дозволяють у комфортній та невимушеній обстановці засвоїти альтернативні розумові моделі й сформувати навички продуктивних, творчих підходів й креативного мислення в розв'язанні пропонованих завдань і проблем» [2, с. 11].

Практичний етап фахової підготовки характеризується формуванням

готовності учителів школи I ступеня до здійснення громадянського виховання молодших школярів. З цією метою варто застосовувати нестандартні форми практичних занять (консульт-форуми, метод дослідницьких проєктів, дебати, педагогічний тренінг, ділова професійно орієнтована гра, метод «мозкового штурму» та ін.), що дозволять студентам удосконалити, розширити, закріпити та навчитися творчо відтворювати здобуті теоретичні знання щодо методики викладання уроків «Я у світі». Важливим етапом у процесі професійної підготовки педагогів до формування громадянської компетентності молодших школярів є самостійна робота. Вона може зреалізовуватися у форматі розробки збірки навчально-методичного матеріалу до уроків «Я у світі» (тематичні картки, загадки, прислів'я, приказки, казки, розповіді, «цікавинки» тощо).

Таким чином, ефективна організація громадянського виховання учнів початкової ланки освіти можлива за умови відповідної фахової підготовки учителів. Даний процес здійснюється шляхом вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Суспільствознавство» у три етапи – лекційний, практичний та самостійний. Перший етап передбачає обмін між викладачем і студентами своїми думками та здобутим досвідом у формі лекційно-дискусійних занять та воркшопів. Практичний етап здійснюється під час консульт-форумів, виконання дослідницьких проєктів, організації дебатів, педагогічного тренінгу, ділової професійно орієнтованої гри та ін. Останній етап фахової підготовки зреалізовується у форматі розробки збірки навчально-методичного матеріалу до уроків «Я у світі».

Список використаних джерел

1. Державний стандарт початкової освіти (затверджено Постановою КМУ від 21 лютого 2018 р. № 87). – [Чинний від 2018-09-01]. – К. : Держстандарт України, 2018. – 37 с. – (Національний стандарт України).

2. Литвиненко С. А. Використання воркшопів у підготовці майбутніх психологів до професійної діяльності / С. А. Литвиненко // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2014. – Вип. 9. – С. 10-12. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2014_9_5.

3. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bibik. — Kyiv : Litera LTD, 2018. — 160 s.

4. Formuvannya hromadjanskoj kompetentnosti uchniv zagalnoosvitnih navchalnih zakladiv vidpovidno do vymog novih derzavnih osvitnih standartiv / ukl. Natalija Stepanova. — Cherkasy : Vid-cтво ЧОПОПП ЧОР, 2014. — 44 s.

Ликтей Л.М.,

методист, викладач, спеціаліст вищої категорії Івано-Франківського коледжу

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника»

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Анотація: *закцентовано увагу на формуванні інноваційної методичної компетентності майбутнього вчителя НУШ. Розглянуто умови розвитку педагогічної майстерності; визначено роль інноватики у роботі Нової української школи; окреслено інноваційні напрями реалізації принципів НУШ у освітньому просторі.*

Ключові слова: *педагогічна освіта, інноватика, компетентність, методична компетентність, інноваційна методична компетентність, Нова українська школа.*

Постановка проблеми. Прийняття Закону України «Про освіту» визначає нові вимоги до підготовки висококваліфікованих вчителів Нової української школи. Водночас, реалізація Концепції «Нова українська школа» вимагає підготовки вчителів з високим рівнем володіння теорією та практикою проектування, практичного втілення інноваційного навчання як школярів, так і майбутніх фахівців. У світлі означеної проблеми неабияке значення має формування інноваційної методичної компетентності майбутніх вчителів Нової української школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зазначимо, що аналіз психолого-педагогічної літератури дає можливість стверджувати, що актуальні проблеми інноватики перебувають у полі зору таких науковців як І. Бех,